

**DEKORACJE ROŚLINNE NA
PRZESTRZENI DZIEJÓW**
Od starożytności do renesansu

RÓŻA

- Róża – najstarsza ozdobna roślina uprawna.
- Jej ślady odnajdywane są w trzeciorzędowych warstwach węgla brunatnego (20 mln lat temu).

RÓŻA

- ❑ Pyłki kwiatowe na wykopaliskach na cmentarzach człowieka neandertalskiego.
- ❑ Pierwsze uprawy róż 3000 lat temu w Persji.
- ❑ Róże w ogrodach chińskich cesarzy. Pierwsze olejki różane.

RÓŻA

- 400 lat p.n.e.
różane ogrody
w starożytnej
Grecji.

KWIATY W KULTURZE

- Okazywano cześć bogom.
- Symbolizowały nieśmiertelność (wieńce z kwiatów i liści).

Sumeryjska królowa Puabi.

KWIATY W KULTURZE

- Wyraz uznania dla zwycięzców (wieńce z trawy i liści za sukcesy w sztuce wojennej).

Wieniec Juliusza Cezara.

KWIATY W KULTURZE

- ▣ Ozdoba głowy i stroju narzeczonych.

Gałązki mirty.

KWIATY W KULTURZE

- Upiększenie wyglądu kobiety wieńcem pachnących liści i kwiatów.
- Znak narodzin syna.
- W połączeniu z drogimi kamieniami i złotem – symbol miłości do kobiety.

KWIATY W KULTURZE

- Używane dla ochłody podczas mów i biesiad

KWIATY W KULTURZE

- Składane bogom w ofierze razem ze zwierzętami.
- Walory lecznicze i zapachowe.
- Używane do kąpieli.

KWIATY W KULTURZE

- Pierwszy wizerunek roślinny:

„Fresk z niebieskim ptakiem”
w Knossos na Krecie (3500 lat)

KWIATY W KULTURZE

- Ornamenty zdobnicze ksiąg
- Ozdoby ścienne

Malowidła
w Pompejach.

KWIATY W KULTURZE

- Ołtarze Buddy
  - kwiaty jako symbol przeszłości, teraźniejszości i przyszłości

KWIATY W KULTURZE

- Daleki Wschód - lotos – ład, harmonia, boska doskonałość.
- Miłorząb – magiczne znaczenie w Tybecie.
- Różane krzewy – w Indiach.
- Według Muzułmanów róża powstała z kropli potu Proroka Mahometa.

ZNACZENIE ROŚLIN

- Rozmaryn – wierność (*O mój rozmarynie rozwijaj się...*)

ZNACZENIE ROŚLIN

- ▣ Oliwka - pokój

ZNACZENIE ROŚLIN

□ Mirt – miłość

Arabskie opowiadanie opowiada o Adamie który został wygnany z raju za karę, za zerwanie mirtowej gałązki z altanki drewnianej w czasie kiedy wyznawał Ewie miłość. Nawet tak wielu pisarz i dramaturg, władca wyobraźni na wiele pokoleń Europejczyków jak Szekspir uważał że Wenus i Adonis spotykali się w cieniu zioła mirtu co wzmacniało symboliczne znaczenie tej przepięknej i w końcu bardzo pożytecznej rośliny .

ZNACZENIE ROŚLIN

- Laur (wawrzyn) i akant - zwycięstwo

BUKIETY STYLOWE W EUROPIE

- Epoki historyczne wprowadzały nowe rodzaje i gatunki kwiatów do uprawy.
- „Oswajano” kwiaty – coraz to nowsze rośliny, uważane za dziko rosnące zdobiły wnętrza.

ŚREDNIOWIECZE

- ❑ Od 476 r. upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego,
- ❑ Do 1453 – zdobycie Konstantynopola przez Turków
- 1492 – odkrycie Ameryki

ŚREDNIOWIECZE

- lilie, maki, fiołki,
  - róże, krwawniki,
  - goździki, bratki,
  - sasanki, lawenda,
  - niezapominajki,
  - zawilce, pierwiosnki,
  - konwalie, peonie, irysy, miesięcznice, orliki, szachownice, bluszcze.
-
- Uprawa kwiatów głównie w pobliżu klasztorów.

TAPETUS.PL

ŚREDNIOWIECZE

Kwiaty jako ozdoba ołtarzy.

- ❑ Konwalie – symbol łez Matki Boskiej.
- ❑ Stosowane w kompozycjach roślinnych: mirt, jaśminowiec, bukszpan.
- ❑ Zioła i polne kwiaty.

ŚREDNIOWIECZE

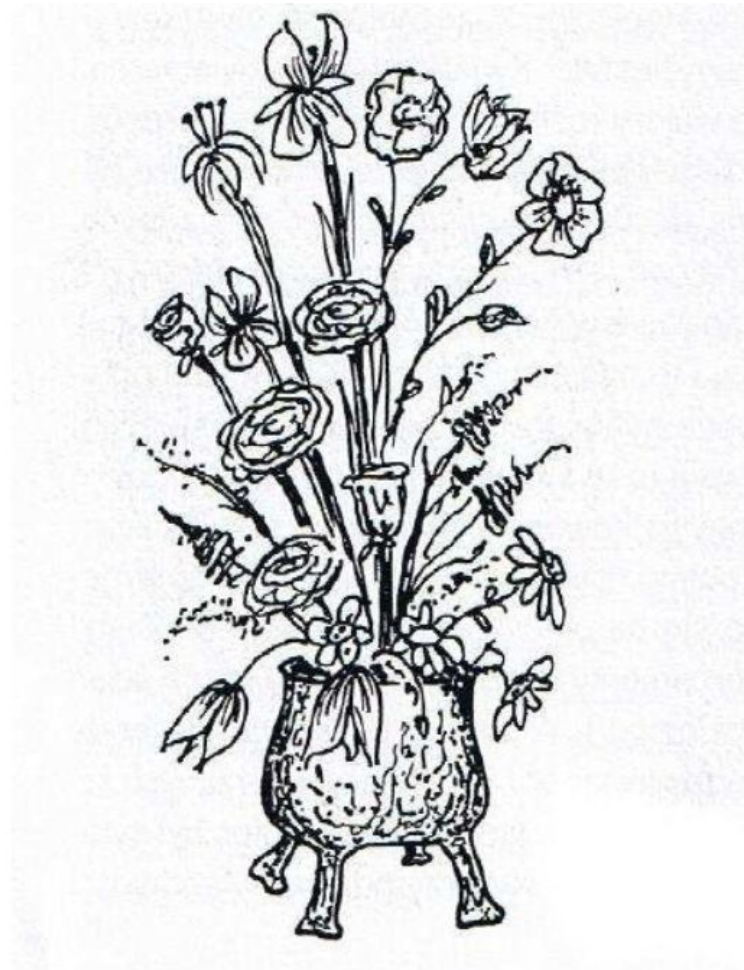
- lilie, maki, fiołki,
  - róże, krwawniki,
  - goździki, bratki,
  - sasanki, lawenda,
  - niezapominajki,
  - zawilce, pierwiosnki,
  - konwalie, peonie, irysy, miesięcznice, orliki, szachownice, bluszcze.
-
- Uprawa kwiatów głównie w pobliżu klasztorów.

ŚREDNIOWIECZE

Kompozycje kwiatowe.

- Duże, masywne i ciężkie kwiaty koncentrowały się w dalszym tle aranżacji.
- Lekkie, drobne i dziko rosnące umieszczane były z przodu.

ŚREDNIOWIECZE

Kompozycje kwiatowe.

- Bukiety układano głównie w naczyniach codziennego użytku: dzbany, słoje aptekarskie, konwie, wazy, często miedziane, mosiężne i cynowe, czasem ceramiczne.

ŚREDNIOWIECZE

Naczynia metalowe.

- ▣ Służyły jako pierwsze środki przedłużające trwałość kwiatów ciętych.

ŚREDNIOWIECZE

Zioła. Świeże lub suszone umieszczane często w domostwach miały różne funkcje.

- ❑ Wróżebne: złocienie, mniszki, nagietki, stokrotki,
- ❑ Miłosne: róże, bratki, goździki, niezapominajki, storczyki, lilie, lawenda,
- ❑ Przeciwdiabelskie: pięciornik, ruta – wianek chronił przed urokiem, macierzanka i dziurawiec,
- ❑ Trujące: wilcza jagoda, lulek, mak, widlak, trojad.

RENESANS

od połowy XV wieku
do końca XVI wieku

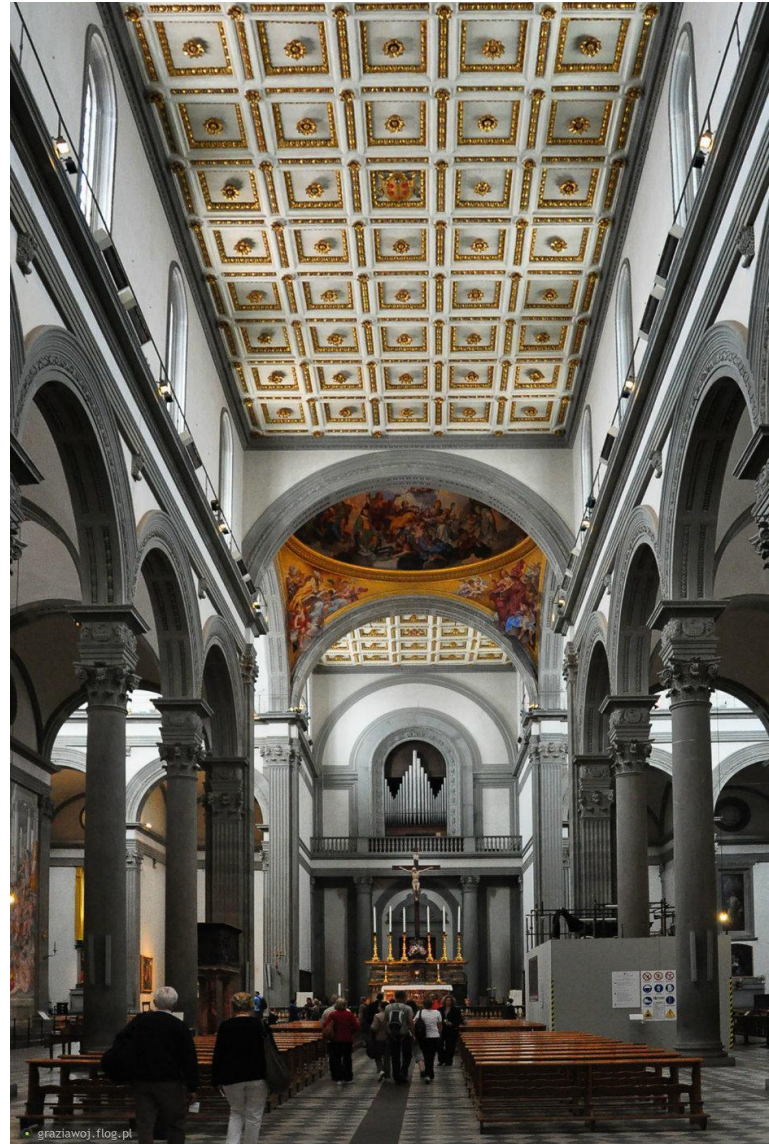
RENEZANS

- Sztuka renesansowa narodziła się we Włoszech w atmosferze chęci kontynuacji myśli antyku. Intelktualiści zajmowali się dziełami starożytnych, którzy nie Boga, a człowieka stawiali w centrum swych rozważań (humanizm), starając się przedstawiać go w sposób bardziej realistyczny.

RENEZANS

- prostota wykonania,
- harmonia,
- łuki półkoliste zamiast ostrych,
- kopuły zamiast wież,
- sufit kasetonowy,
- kolumny wzorowane na korynckich,
- stosowanie gzymsów,
- perspektywa linearna.

RENESANS

Nowe układane
i uprawiane rośliny

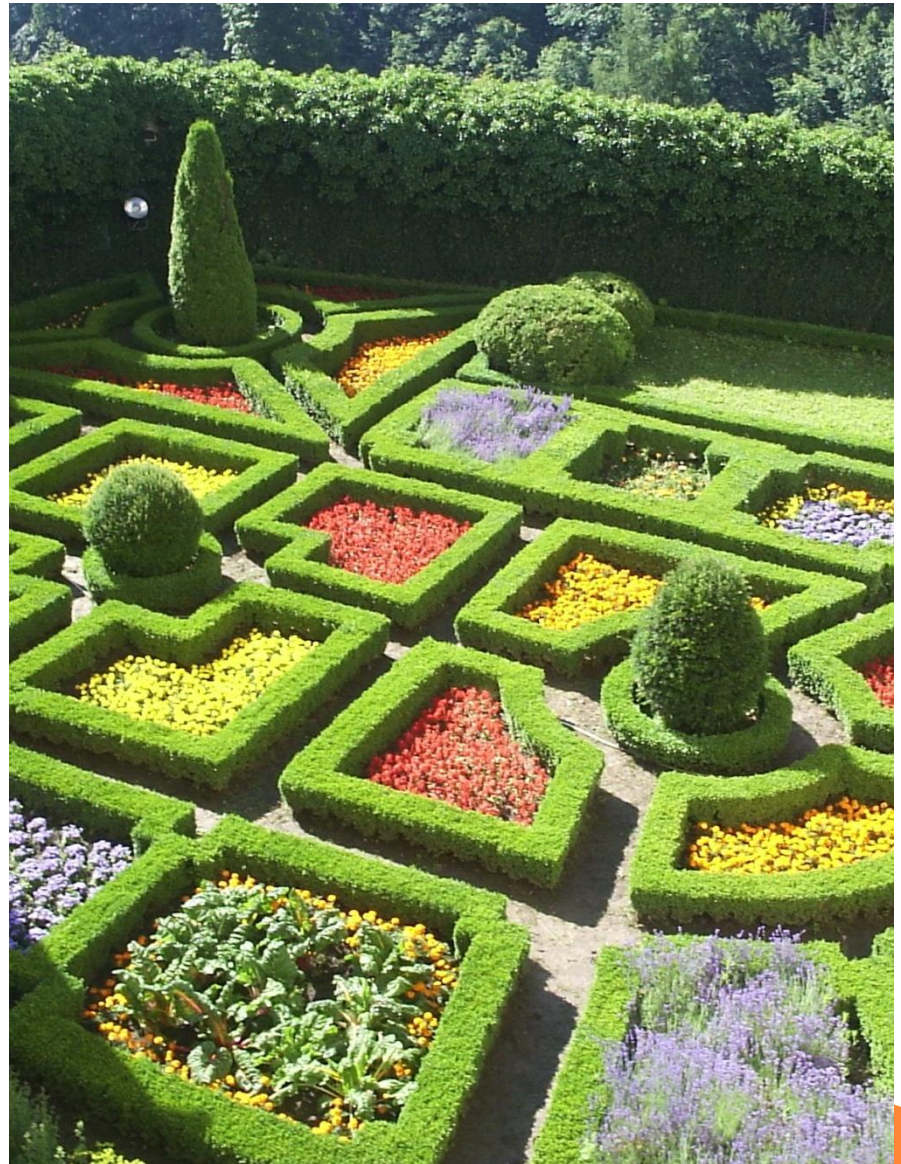
- Koniczyna, poziomka, stokrotka, mniszek, lilia złotogłów, paproć skalna, bluszcz kurdybanek, zatrawian, storczyki, tulipan

RENESANS

Nowe rośliny
w pałacowych ogrodach.

- Drzewa migdałowe i cytrusowe,
- Cedry,
- Oliwki,
- Granaty.

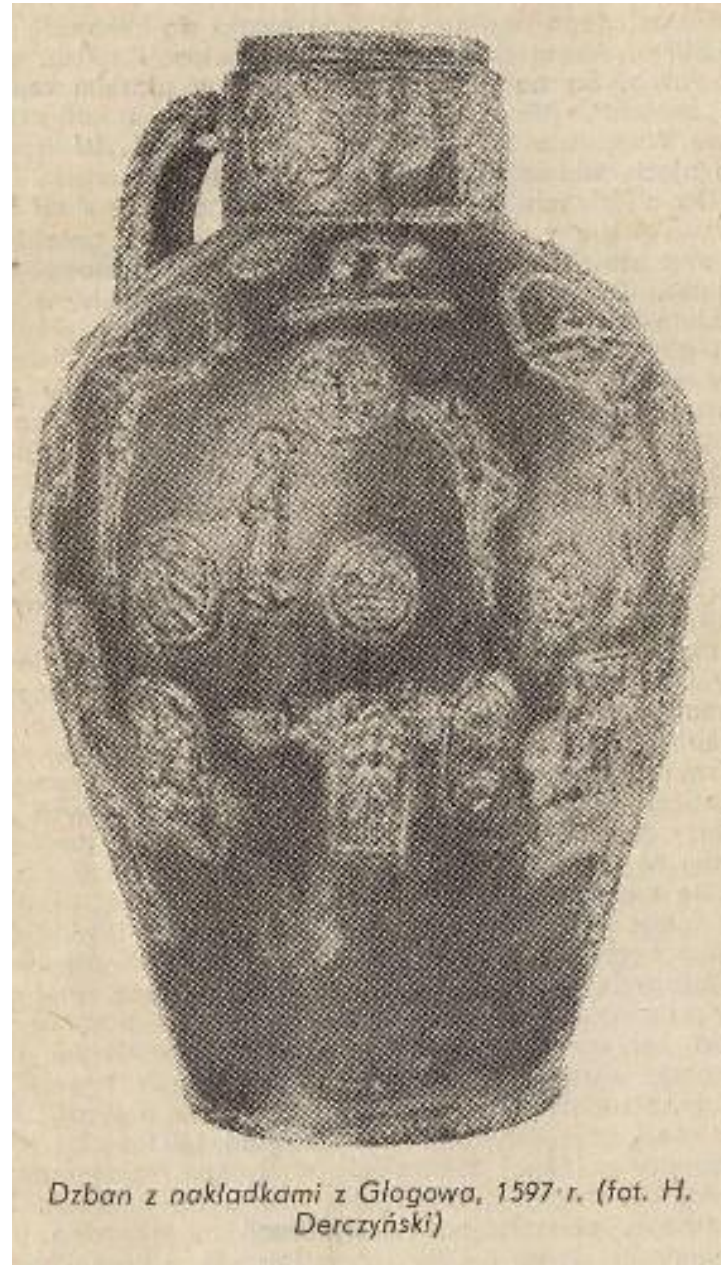

RENESANS

Naczynia.

- Po raz pierwszy zaczęto układać kwiaty w naczyniach szklanych,
- korzystano również z bogato zdobionej ceramiki.

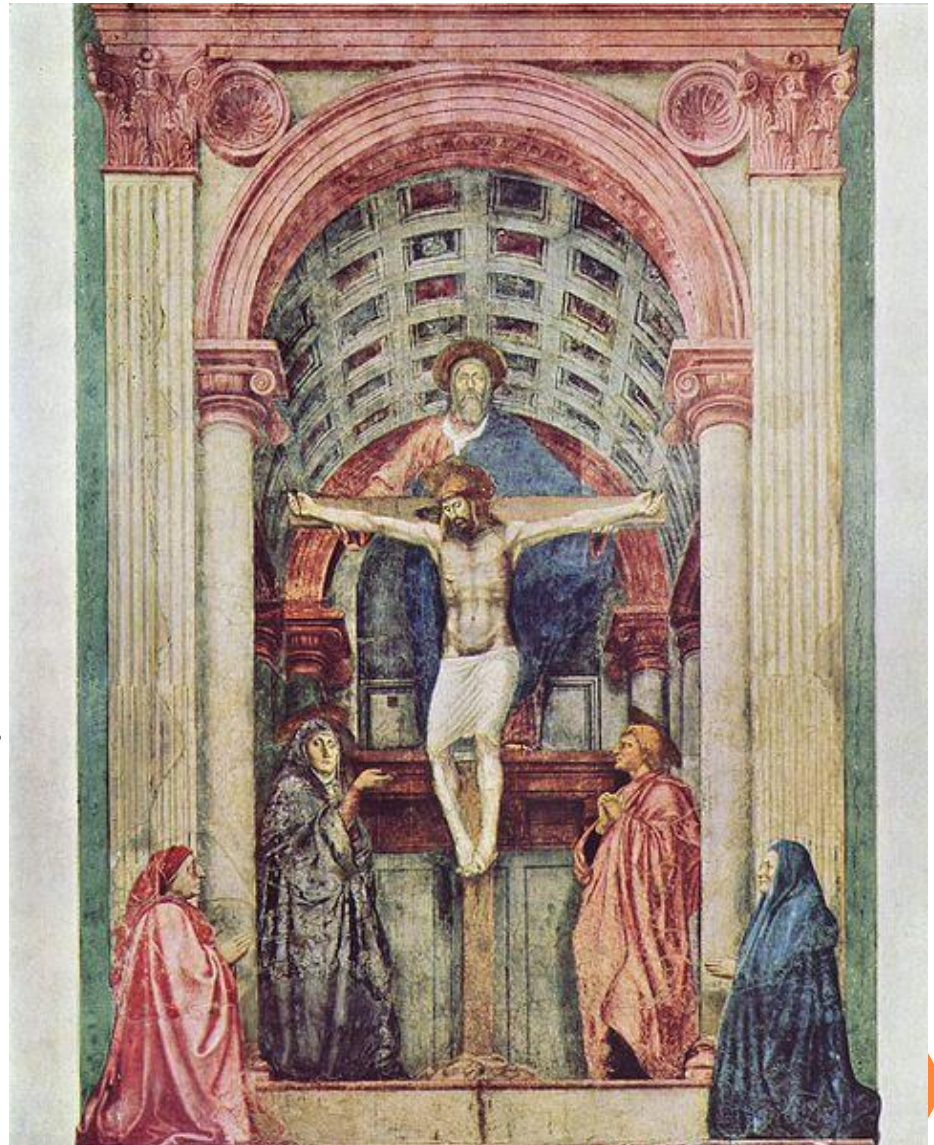

RENESANS

Kompozycja.

- nawiązanie do antyku,
- podkreślenie roli przestrzeni,
- zwrócenie uwagi na dobór barw, perspektywę linearną, światło, cień i proporcje.

Masaccio, *Trójca Święta*

RENESANS

Kompozycja.

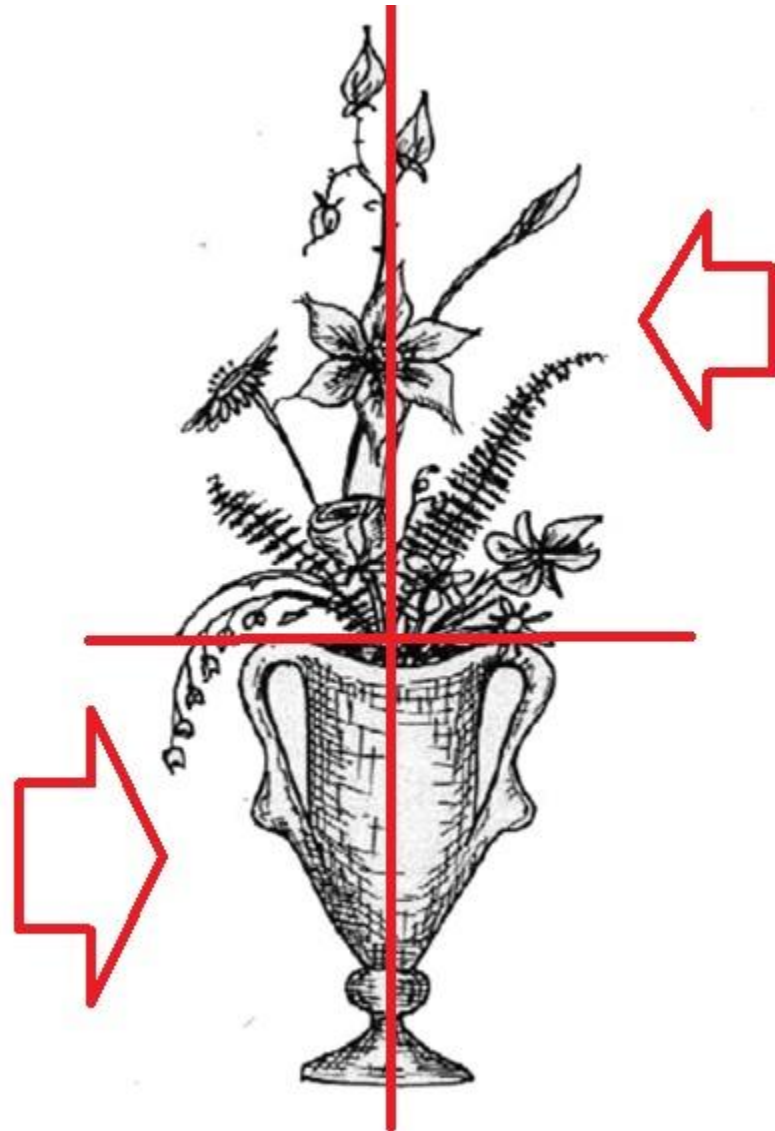
- Najwyższe rośliny w środkowej części kompozycji,
- W dolnej części – kwiaty drobne, ułożone tak, by nie zasłaniać naczynia.

RENESANS

Kompozycja.

- W wysokich naczyniach wielkość najwyższych roślin przekraczała dwukrotnie wysokość wazonu,
- Zachowanie symetrii na osi rośliny – wazon.

RENEZANS

Motywy roślinne

- Na dekoracjach.
- Na drogich tkaninach (arrasy wawelskie),
- Girlandy i zdobienia domów.
- Bukiety coraz bogatsze i bardziej rozbudowane.

